

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 30 D. Letno 360 D.
Oglasni enostojna min vrsta
skrat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Plačano do:
P. n. Licealna knjižnica
Pavšalni franko.
Ljubljana.

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 390
Uprava:
Trg 8. Telefon 44
opisi se ne vračajo.
anjem je priložiti znamke
za odgovor.

Razpust narodne skupščine.

ZADNJA SEJA NARODNE SKUPŠČINE. — OSTRA KRITIKA DEMISIJE PREJŠNJE VLADE. — PROTESTI PROTI POSAMEZNIM ČLANOM SEDANJE VLADE. — BURJA V ZADNJI SEJI PARLAMENTA.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Narodna skupščina je imela danes popoldne svojo zadnjo sejo. Galerije so bile nabito polne. V zbornici je bilo navzočih zelo mnogo poslancev, večinoma opozicionalcev. Zanimanje za to sejo je bilo naravno zelo veliko, ker se je vedelo, da bo ta seja narodne skupščine zadnja in da se na njej predčita ukaz, s katerim se razpušča. — Predsednik dr. Lukinić je otvoril sejo narodne skupščine ob 4.45 popoldne. Po predčitju zapisnika zadnje seje je vstal demokratski poslanec Agatonović in je ostro kritiziral demisijo prejšnje vlade. Zahteval je, naj se zbornica predloži najnujnejši zakoni, kakor uradniški, invalidski, agrarni itd. V istem smislu je govoril tudi zemljoradnik Vojta Lazić. Opozicija je obema govornikoma burno ploskala. Nato je bil predčitan ukaz kralja Aleksandra, s katerim se imenuje nova vlada, razpušča dosedanja narodna skupščina in odreja nove volitve za 18. marca 1923. Pri čitanju ukaza o novi vladi je opozicija burno protestirala proti posameznim članom. Ko so se predčitala imena posameznih ministrov in ukaz o razpustu narodne skupščine, je vstal ministrijski predsednik Pašić. Pri čitanju ukaza o ukazu, ki govori o razpustu zbornice, je nastal pravec vihar ogorčenja in protestov. V tej splošni zmešnjavi je predsednik dr. Lukinić zaključil zadnjo sejo narodne skupščine ob 5.10 popoldne.

Prvi izvoljeni parlament ujedinjene in osvobodene Jugoslavije je trajal skoraj 25 mesecev. Dne 28. novembra 1920 so se vršile volitve v ustavodajno skupščino kraljevine Srbov, Hrvatov in Slo-

vencev, ki je izvolila 419 poslancev. Naloga te prve zbornice, konstituante, je bila, da izdela in sprejme ustavo naše domovine, potrdi začasne zakone njene prednice, ki so jo sestavljali takozvani narodni predstavniki, t. j. poslanci bivše kraljevine Srbije in pa zastopniki novih, osvobojenih pokrajin, katerih število je določila naša prva vlada in v okviru katerega so se posamezne stranke zedinile glede posameznih zastopnikov po svoji številni moči. Ko je konstituanta sprejela ustavo naše domovine na lanski Vidov dan, t. j. dne 28. junija 1921 bi se imela pravzaprav razpustiti, ker je končala svojo nalogo, t. j. sprejela je ustavo.

Vendar pa so naši prvi narodni poslanci še nadalje ostali zbrani v tem prvem izvoljenem parlamentu, ki je zboroval še nadalje kot zakonodajna skupščina. Naravno je, da so bili dnevi narodne skupščine šteti. Vendar pa ni nihče pričakoval, da se pred kratkim, da bo krona tako hitro apelirala na narod. Dejstvo je, da je zbornica predčasno razpuščena, ker se niso spravili pod streho najnujnejši zakoni, zlasti uradniški, invalidski in agrarni in pa davčni zakon. — Dne 18. marca prihodnjega leta se vrše nove volitve v pravo narodno skupščino. Zbornica, ki je štela doslej kot konstituanta 419 članov, bo odslej imela le 313 narodnih poslancev, kakor je to določeno v ustavi. V ustavodajni skupščini je imela naša pokrajina Slovenija 40 mandatov (po načelu da pride en poslanec na približno 30.000 prebivalcev), pri novih volitvah pa jih bo imela voliti le 25, ker pride en mandat na okroglo 40.000 prebivalcev. Mesto Ljubljano bo v novi narodni skupščini zastopal le en sam poslanec (dosedaj štirje).

SEJA MINISTRskega SVETA.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Ministrijski svet je imel danes popoldne sejo, na kateri je razpravljalo o političnem položaju in o razpustu narodne skupščine.

NASTOPANJE JUGOSLOVANSKEGA KLUBA V BODOČEM VOLILNEM BOJU.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Jugoslovanski klub je imel danes po seji narodne skupščine sejo, na kateri je načelnik Korošec poročal o političnem položaju. Razpravljali so tudi o bodočem volilnem boju. Sklenili so, naj jugoslovanski klub izda na narodni proglas, v katerem pojasnjuje svoje stališče. Končno se je predsednik dr. Korošec zahvalil g. tovarišem za njihovo vzorno disciplino.

RAZPRAVA O BESEDILU DEMOKRATSKEGA PROGLASA.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Demokratski klub se je sestel danes k seji, na kateri je razpravljalo o besedilu proglasa, ki ga namerava nasloviti na narod. Sklenil je, naj določi besedilo tega proglasa poslanca Šumenković in dr. Kumanudi.

NERESNIČNE VESTI O BLOKU OPOLICIONALCEV.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) V zvezi z govoricami, ki se razširjajo v beograjskih političnih krogih, da se nameravajo vse opozicijske stranke združiti v blok, izjavljajo člani posameznih klubov, da o kakšni zvezi ne more biti govora.

POVEČANJE NAŠEGA IZVOZA.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) V kabinetu finančnega ministra je bila večeraj seja zastopnikov izvoznih in izvoznih carin. Razmotrivali so, kako naj se z ujemstimi odredbami zagotovi izvoz živih in zaklanih svinj, masti itd. Kar se tiče izvoza prašičev, so se vsi navzočni strinjali s tem, da se dosedanja carina zniža in da ne sme znašati nad 600 dinarjev za komad. Gledati je le na to da se prepove izvoz svinj nad 70 kg žive teže. Zastopniki klavniške industrije so želeli, naj se minimalna teža prašičev, ki se izvozijo, zviša. Zastopniki mlinske industrije so prosili, naj se pospeši promet z mletvinami in naj se omogoči izvoz otrobov. Glede pšenice se je predlagalo, naj se izvozna carina giblje med 30 in 50 dinarjev, do čim naj bi se za koruzo dovolil svoboden izvoz.

NOVI FINANČNI MINISTER — PROTIC?

Zagreb, 21. decembra. (Izv.) »Slobodna Tribuna« poroča iz Beograda: Iz krogov, ki stoje blizu Stojana Protića doznajamo, da obstoja verjetnost, da vstopi Protić v sedanjo volilno vlad kot fin. minister. Pričakuje le, da se radikalci začno pogajati s hrvatskim blokom.

Borzna poročila.

Curij, 21. decembra. Berlin 0.0775, New York 529, London 24.49, Pariz 39.375, Milan 26.85, Praga 15.80, Budimpešta 0.22, Zagreb 1.45, Bukarešta 3.10, Varšava 0.03, Dunaj 0.0075, avstrijske krone 0.0076.

Berlin, 21. decembra. Dunaj 9.62, Budimpešta 294, Milan 34.164, Praga 19.950, Pariz 50.124, London 31.022.25, New York 6733.12, Curij 127.181, Beograd 75.31.

Praga 21. decembra. Dunaj 4.65, Berlin 4.6, Rim 171.25, avstrijske krone 4.70 italijanske lire 169.25, Budimpešta 141, Pariz 250.25, London 155, New York 636.25, Beograd 38.75.

Zagreb, 21. decembra. Devize: Dunaj 0.13—0.135, Berlin 1.38—1.43, Budimpešta 3.75—3.95, Italija 475—480, London 435—440, New York (izplačilo) 91—92, (šek) 90—92, Pariz 685—700, Praga 274—277, Švica 1700—1725, Varšava 0.53—0.55. Valute: ameriški dolarji 89—91, avstrijske krone 0.13—0, češkoslovaške krone 0—274, francoski franki 640—650, napoleonidori 0—300, italijanske lire 470—475.

Beograd, 21. decembra. Devize: Bukarešta 52.50—53, Berlin 1.33—1.34, Dunaj 0.125—0.135, Budimpešta 4.15—4.20, Solun 110—115, Sofija 66—68, Pariz 662—678, Praga 285—297, Zeneva 1670—1700, Milan 482—485, New York 90.30—93.30, London 425—0. Valute: francoski franki 678—682.

Uradniško vprašanje.

Ko je nastopila sedanja radikalna vlada svoje funkcije, je v prvi seji ministrskega sveta razpravljala o izplačilu 13. mesečne plače in 30 odstotnega draginskega povška vsem državnim uradnikom. Zda gre za to, da se dožene, ali misli vlada to resno — in ali so mislili to resno tudi nasprotniki sedanje vlade, kar so vedno, zlasti med volitvami, tako vneto zatrjevali.

O gmoitem položaju uradništva pisati danes, je odveč. Vsak drug državljani je zviševal ceno svojega dela sorazmerno z rastjo draginje in padanjem vrednosti domačega denarja, le uradniške plače so tvorile nekaj »status-quo«, in če so se le zvišale v najbolj kritičnih dobah draginske doklade, so se zvišale tako pozno in za tako majhen odstotek, da ni sploh prišel v poštev. Tako so živeli uradniki že par let od bede, zadolževanja, tolažb in upanja. In če pogledamo vse vlade nazaj do prve pod Protičevim predstvom, vidimo, da ni bila nobena v posebni denarni zadregi za vse drugo, samo za zboljšanje uradniškega gmoitega položaja ni bilo nikdar denarja.

Priznamo, da je bilo skoro res težko, urediti hitro uradniško vprašanje. Prvi pogoj za to bi bil, da bi bilo znano vsaj natančno število uradništva vseh kategorij. To je bilo seveda nemogoče: kajti vsak minister, vsak deželni predsednik, poverjenik in že oddelni načelnik le nastavljal uradnike kar na slepo, brez ozira na stvarno potrebo in kvalifikacijo. In kakor so se uradniki nastavljali, tako so se odstavljali. V to zmešnjavo je bilo treba gotovo prinesiti nekaj sistem. In tak sistem se imenuje službena pragmatika.

In ta službena pragmatika je bila tista obljubljena dežela, tista fata

morgana, ki se je sicer vedno oddaljevala, a je bila navzlic temu tolažilo za vse bridkosti. Z razpustom narodne skupščine pade v vodo tudi službena pragmatika. Povdariti pa je treba tukaj dvoje: službena pragmatika bi se bila lahko še davno sprejela, če bi bili vladajoči gospodje, ki se danes izigravajo za take prijatelje uradništva, napravili iz službene pragmatike kabinetno vprašanje, kakor so ga napravili n. pr. iz razmerja nastavljanja demokratskih in radikalnih uradnikov 7 : 9. Tukaj ni mogoč noben izgovor.

Drugo, kar je treba vpoštevati, je to-le: sami demokratski listi priznavajo, da bi pragmatika ne prinesla materijelnega zboljšanja uradnikom, kar se pravi, da je vse skupaj pesek v oči. Saj uradnikom ni šlo za ambicijo, da bodo lepo preštetii in uvrščeni v kategorije — ampak, da se jim pomaga. Res je bilo treba ves kaos urediti potom službene pragmatike, ali od pragmatike ne bo nihče šel, in kakor smo že enkrat rekli: pragmatika bi se bila dala izvesti že davna, če bi se v parlamentu več delalo in manj politiziralo.

In če hočejo sedaj izplačati radikalni uradnikom 13 mesečno plačo in 30% draginski povšek, ne smejo gospodje demokratski enostavno vpiti to je švindeľ! Saj je res mogoče švindeľ, ampak naj se to tudi izkaže. Če pa bodo stavili radikali v finančnem odboru predlog za izplačilo in bodo demokratski glasovali proti — potem pade odgovornost na demokrate! So gotove nujnosti, ki gredo pred strankarskimi in taktičnimi interesi!

Sedaj bo jasno, kdo uganja demagogijo z uradništvom: ali sedanja radikalna vlada, ali demokrate — ali oboji.

Razkol v demokratski stranki gotov.

RADIKALI ŽELE RAZKOLA DEMOKRATOV SE PRED VOLITVAMI. — PRISTAŠI DAVIDOVIĆA POSTAVIJO LASTNE KANDIDATE.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Vest, da se voditelji demokratskih demokratov Svetozar Pribičević tajno porazgovarja z ministrijskim predsednikom Pašićem o vstopu njegove skupine v vladu, se vedno bolj obistnjuje. Današnja »Pravda« demantira, kar je po vsem Beogradu znano, da se je Pašić res pogajal s Pribičevićem in da je vzrok, da Pribičević ni doslej vstopil v njegovo vladu ta, da mu Pašić ni hotel dati one oblasti, ki jo je Pribičević zahteval. V demokratskem klubu je razkol gotov, in to žele radikalci vsekakor še pred

volitvami, da bi bili na ta način bolj gotovi, da jih pri volitvah nadvladajo. V demokratskem klubu samem je močna struja, ki smatra, da morata iti dva nasprotnika v eni hiši čimprej narazen. To zahteva posebno levica, ki je prepričana, da bodo volitve za njo bolje izpadle, ako stopi sama v volilni boj in da bo na ta način popolnoma potolkla Pribičevićevce. Kakor se doznava, bodo pristasi Davidovića postavili svoje kandidate v vseh onih okrožjih, kjer bodo kandidirali pristasi Pribičevića.

Radikalni proti reviziji ustave.

USPEH VLADE JE PO MNENJU PAŠIĆA USPEH RADIKALNE STRANKE.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Po končani seji narodne skupščine se je vstal radikalni klub k seji, na kateri je govoril posl. Glurčić. Nato je imel daljši govor ministrijski predsednik Pa-

šić, ki je dejal, da pomenja uspeh vlade uspeh radikalnega kluba in da je nazaranje kluba, danes popolnoma enotno. Vsi poskusi revizije ustave se morajo odbiti v vsemu sredstvu.

Nezaupanje primorskih rojakov do nove Pašičeve vlade.

NEUGODEN VTIS SESTAVE NOVE VLADE PRI ROJAKIH V ZASEDENEM OZEMLJU. — V PRIMORJU SO SE OSNOVALI POSEBNI ODBORI, DA SE PREPREČI IZDAJSTVO NAD NAŠIM ZASUŽNENIM NARODOM.

Zagreb, 21. decembra. (Izv.) Slobodna »Tribuna« poroča iz Sušaka: Sestava nove Pašičeve radikalne vlade je v italijanskih listih izzvala veliko veseloje. Toda v narodnih krogih in Primorju je napravila zelo slab utis. Vsakdo ve, da se je, sodeč po dosedanjih izkustvih bač, da radikalci ne žrtvujejo krajev v Primorju Italiji. Zaradi tega se je tukaj ustanovil poseben od-

bor, ki naj se bori zoper prejšnjo in sedanjo vladu, ki sta krivi zločinov nad našim prebivalstvom v teh krajih. Odbor bo razvijal živahno agitacijo med narodom in skrbel za to, da se prepreči vsaka izdaja s strani vlade in da se varujejo narodni interesi. V to svrhu so predvidene zelo ostre odredbe. Tudi v vseh drugih krajih Primorja se bodo osnovali podobni odbori.

NOVI NAČELNIK V PROSVETNEM MINISTRSTVU.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Za načelnika v ministrstvu za prosveto je imenovan gimnazijski ravnatelj Sv. Tomić.

SPOPADI MED FAŠISTI IN LEGIONARJI NA REKI.

Rim, 21. decembra. (Izv.) Vsed spopadov med fašisti in legionarji na Reki je izdal d'Annunzio dnevno povelje, v katerem pozivlje, naj prebivalstvo podpira narodno vladu, hkrati prepoveduje ustanavljanje vojaških formacij po legionarjih. Rimska sekcija legionarjev je sklenila, da se razpusti.

ZAPRISEGA PREDSEDNIKA POLJSKE REPUBLIKE.

Varšava, 21. decembra. (Izv.) Ob 7. zvečer se je vršila slavnostna seja sejma, na kateri je novo izvoljeni predsednik poljske republike Stanisław Wojciechowski prisegel.

STINNES NA POTU V BEOGRAD.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Včeraj je dospel semkaj z Dunaja Gustav Lungenstrass, dunajski finančnik in predsednik konsorcija Huga Stinnesa. Lungenstrass je dospel, da prouči teren za prihod Stinnesa v Beograd.

Konvencija med našo državo in Grčijo glede Soluna.

NEUGODNO MNENJE NAŠIH GOSPODARSKIH KROGOV O GRŠKIH PREDLOGIH GLEDE SVOBODNE CONE V SOLUNU.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Pomolnok zunanjega ministra Gavrilovič je povabil k sebi zastopnike trgovskih in industrijskih krogov, kakor tudi izvoznih in izvoznih carin. Počeli so govoriti o konvenciji med Grčijo in Jugoslavijo glede svobodne cone v Solunu. Poučeni krogi zatrjujejo, da so se vsi zastopniki zelo nepovoljno izrazili o grških predlogih, ker naša zunanja trgovina s

to konvencijo prav nič ne pridobi, ker vlaki, natovorjeni z jugoslovanskim blagom, ne morejo neovirano priiti v solunsko pristanišče. Sicer pa tudi vsi ostali pogoji konvencije onemogočajo razvoj svobodne pristaniške cone, ki naj bi bila pod jugoslovansko upravo. Vlada se bo o vsem tem kasneje končno veljavno odločila.

AMERIŠKI NAČRT ZA REŠITEV VPRAŠANJA VOJNE ODŠKODNINE.

Pariz, 21. decembra. (Izv.) Po poročilu iz Washingtona ima ameriška vlada sledeči načrt za rešitev vprašanja vojne odškodnine: 1. Zedinjene države severoameriške bi odposlale svojega zastopnika v komisijo, čije naloge naj bi bila, preiskati življenjske razmere v Nemčiji in določiti celokupno vsoto vojne odškodnine, pri čemer naj bi se zlasti upoštevala plačilna zmoglost Nemčije. 2. Čim vse evropske države odobrijo to določeno vsoto vojne odškodnine, bi dale Zedinjene države severoameriške zagotovilo, da dovolijo ameriški bančniki posojilo za amortizacijo nemških dolgov. 3. Amerika bi bila pripravljena, postopati manj strogo glede povračila dolgov, ki so jih zavezniki naredili v Ameriki.

MADŽARSKI DEMANTI O OBOROŽEVANJU.

Budimpešta, 21. decembra. (Izv.) S pristojne strani se najodločneje demantira vest, ki je bila lansirana v javnost z dežele, da je namreč madžarski minister za narodno brambo svetoval finančnemu odboru v tajni seji, naj poslanci ne kritizirajo onih postavk državnega proračuna, ki se nanašajo na oboroževanje Madžarske. Ako bi ta govorica imela le najmanjšo podlago, bi medzavezniška vojaška komisija, ki že dve leti deluje na Madžarskem, gotovo z lahkoto zapazila sledi takega oboroževanja.

VIHARNO ZBOROVANJE ČESKO-SLOVAŠKEGA PARLAMENTA.

Praga, 21. decembra. (Izv.) Seja parlamenta je trajala vso noč do sedme ure jutraj. Proti jutru je prišlo v zbornici do silnega trnca, ki so ga povzro-

čili Nemci in komunisti. Ti so razbijali in kričali, da se je vse treslo in da ni bilo razumeti nobene besede. Ti izgrešili so nastali vsled nesporazuma, ker je opozicija napačno razumela objavo predsedstva, da je sprejet neki socialnodemokratski predlog.

PREDSEDNIK AVSTRIJSKE NARODNE BANKE.

Dunaj, 1. decembra. (Izv.) V avstrijskem parlamentu so nastopile božične počitnice. Za predsednika avstrijske Narodne banke je imenovan delegat društva narodov Avendol.

ZASEDA MESTA POKRAJINSKEGA NAMESTNIKA ZA HRVATSKO.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Presburo javlja: Pooblaščenim smo izjaviti, da je vesti, po katerih je bila na večerajšnji seji ministrskega sveta sprejeta demisija pokrajinskega namestnika v Zagrebu Jurija Demetrovića in da je bil na njegovo mesto postavljen Celso Cavaleri, tolačiti tako, da se je Cavaleriju poverila le funkcija pokrajinskega namestnika do definitivne zasedbe mesta pokrajinskega namestnika za Hrvatsko in Slavonijo.

DIREKTNI PROMET MED JUGOSLAVIJO IN AVSTRIJO.

Beograd, 21. decembra. (Izv.) Danes se je tukaj končala konferenca med jugoslovanskimi in avstrijskimi delegati, ki je razpravljala o direktnem potniškem in tovarnim prometu med obema državama. Uspeh konference je zadovoljiv in se nanaša na način poravnavanja in na skupne tarife. Direktni promet med Jugoslavijo in Avstrijo se začne, čim potrdita obe vladi konvencijo.

Poljska.

Tragični dogodek, ki se je odigral zadnjič na Poljskem, je nemilo dirnil vse prijatelje poljskega naroda: po komaj enem tednu vladanja je bil predsednik poljske republike, Narutowicz, ustreljen. Upajmo, da je res, kar se nam zdi: da je storilec izvršil svoj čin v stanju hipne blaznosti.

Navzlic temu pa ostane več dejstev, ki ne obetajo nič dobrega za bodočnost Poljske. Prvič je gotovo, da je morilec predsednika poljske republike poljski nacionalist. Torej tudi če je bil morilec blazen, je gotovo, da obstoja na Poljskem močna nacionalna, oziroma boljše: ekskluzivno plemiška stranka. Kajti na Poljskem pomeni nacionalist skoro isto kot plemič.

Imamo torej opraviti tukaj s plemiško stranko, ki je že nekdanj s svojim »liberum veto« upropastila poljsko kraljestvo in ki hoče danes neomejeno vladati. To pa je na Poljskem, še bolj kot kje drugje, nemogoče.

Poljska je bila razdeljena med tri države in je sama obstajala pravzaprav iz enega stanu: iz plemičev, kajti kmet je bil tam v takem socialnem položaju, da sploh ni štel. Vso obrt, vso trgovino pa so počasi prevzeli v svoje roke Nemci in Judje. In kakor znano, so odločili izvolitev Narutowicza glasovi Nemcev in Judov.

Če imamo pri nas Orjunce, pomeni to, da hočejo ti ljudje pomagati do vladne demokratizacije, gre torej za navaden pojav strankarstva. Drugače je na Poljskem. Tam pomeni to, da gre boj med Poljaki na eni in Nemci, Judi in Rusini na drugi strani. In sicer boj med poljskimi plemiči in temi tremi plemeni. Kajti znano je, da je glasovala za Narutowicza tudi poljska »misera plebs«.

Tu ne bodo torej divjali samo socialni, ampak kar je — hujske: plemiški boji. In v slučaju kakega zunanjepolitičnega zapletljajev je gotovo, da bi storili svojo dolžnost vsi Poljaki, gotovo je pa tudi, da bi šli pri sedanjem stanju proti državi Nemci, Judje in Rusini.

In do takih zapletljajev pride na Poljskem lahko kmalu: pomisliti je samo, da tvori od severa do juga med Poljaki in Rusi verska meja tudi narodnostna meja. Kdor pa pogleda poljsko državno mejo na vzhodu, vidi, kako daleč gre prek verske meje. In le težko si je misliti, da bi mogla obnovljena Rusija prepušči kdaj Poljakom svoje rojake. Tudi vzhodno Galicijo imajo Poljaki zasedene. Na zapadu pa čaka Nemec ugodnega trenutka, kdaj bi iztrgal Poljakom, kar je izgubil. In Rusi in Nemci nastopajo na zunaj skupno in nihče ne ve, kake pogodbe obstajajo med njimi. To niso razveseljiva dejstva, niti za Poljake, niti za slovanstvo.

Slovenske gospodarske razmere.

VII. DAVČNA FINANČNA IN CARINSKA POLITIKA.

Mnogo trpi vse naše gospodarsko življenje tudi vsled kaotičnega stanja naših državnih financ, nepravilne davčne politike, brezclilne carinske politike in naravnost absurde carinske organizacije. Ne glede na to, da se je na nezakonit način diktiralo razmerje med dinarjem in krono z 1:4, je tudi na naša finančna politika zadnjih let tako diletantska, da naravnost onemogočuje vsako stabiliziranje našega gospodarstva in vsak tesnejši gospodarski stik z inozemstvom.

V najtesnejših zvezah s to finančno anarhijo je tudi naša davčna politika. Glede izenačenja davkov se tekom štiri let ni storilo drugega kot to, da so se naprtili tudi »Prečanom« vsi oni davki, ki so bili uvedeni že prej v Srbiji, ne pa tudi obratno, vsled česar se vrši danes v nekaterih pokrajinah pravcarstvo roparsko gospodarstvo, kar nam najlepše dokazuje razdelitev direktnih davkov, katerih je prišlo l. 1921 na vsako glavo:

v Dalmaciji 19.90 Din, v Bosni 21.32 Din, v Srbiji 23.32 Din, na Hrvaškem 32.20 Din, v Sloveniji 56.47 Din, v Vojvodini 68.16 Din.

Slovenija je plačevala torej 142 odstotkov več direktnih davkov kot Srbija. Enako kričeče je tudi razmerje med indirektnimi davki, zato naše ljudstvo vsak dan bolj čuti to gospodarsko izžemanje, ki gre roko v roki s političnim zapostavljanjem. Na vse to smo pa dobili še takozvane »davke na vojne dobičke«, ki so pomenili pri nas faktično oddajo premoženja, dočim nekatere pokrajine tega niso poznale. V tej zvezi bi bilo končno omeniti še našo carinsko politiko, ki se popolnoma nič ne ozira na razmere in potrebe mlade industrijske zemlje in na vitalne interese našega naroda, njena famozna administracija pa naravnost ubija redno gospodarsko poslovanje.

Ta finančna, davčna in carinska politika je zadnja štiri leta neizmerno škodovala našemu narodu in njegovemu gospodarskemu življenju in od tod tudi one centrifugalne sile, ki se pojavljajo vedno močnejše prav v vseh plasteh našega naroda, kajti naša dosedanja gospodarska politika naravnost onemogočuje našemu narodu razviti vse njegove gospodarske sile za čim intenzivnejše ustvarjanje. V tem pogledu je nujno potrebna čim radikalnejša reforma vse naše gospodarske politike, kajti ravno ta v veliki meri onemogočuje vso gospodarsko konsolidacijo naše države.

Če torej na kratko rekapituliramo naše gospodarske razmere in probleme, vidimo, da smo Slovenci za enkrat še kmečki narod. Vkljub precej visoki razvitemu in vzorno organiziranemu kmetijstvu smo vsled slabe kakovosti in pomanjkanja zemlje v poljedelstvu precej pasivni in ta pasiva moramo le deloma kriti z moderno urejeno živinorejo in racionalnim šumarstvom. Vseled konkurence ostalih agrarnih pokrajin naše države bodo pa ta pasiva še vedno večja zato moramo iskati svojo gospodarsko eksistenco v industriji, za katere največji razvoj so dali v Sloveniji prav vsi predpogoji. Njeni temelji so že položeni in sedaj gre zato, da nas promema in gospodarska politika države v tem stremljenju resno podpre, kar ne bo pomenilo omogočiti le gospodarsko gospodarsko eksistenco našega naroda, do česar imamo vso pravico, ampak tudi močno gospodarsko okrepitev in osamosvojitve vse države.

Gmотно stanje našega naroda je bilo do najnovejše dobe zelo žalostno, a s prirojenim marljivostjo, štedljivostjo, inteligenco in podjetnostjo ter s pridnim samoljubstvom in usvaritvijo sijajne gospodarske, strokovne, zadrudne in finančne organizacije se je ta narod v

pod katerih se je cedila kri, ki je ležala v strjenih mlakazah po celi mizi, napojila vreče in v strjenih kapljah visela od roba, kakor stekleni okraski. Vreče sem odgnal. Schulmeister je imel obraz pokrit z lastno lobanjo, ostanki možgan so se razlezi v vencu po mizi. Trebuh je bil odprt in strašno razmesarjen in noge so bile čudno zveržene in zaobrnjene. Kolena so razbile kroglice. Drugi komisar je bil še precej dostojen z rano na prsih.

V strahu pred neizogibnim sem se vrnil pred mrtvašnico, kjer se je Vjera Aleksijejna naravnost trgala iz rok prijatelja. Objel sem jo okrog vratu, prijel jo za roko in ji kolikor moglo mehklo prigovarjal.

»Vjera Aleksijejna! Vseeno ne boste ničesar videli, samo sebe mučite. Pojdemo domov, vas čaka dete, ki je že zdavnaj lačno. Vjera Aleksijejna, golobuška, poidimo! Dete je lačno, joka. Ubogajte. Vjera Aleksijejna, miločka...«

Nagovarjal sem jo, ko otroka, ko svoje dekle in strašno mi je bilo žal. Od vsega pa ona ni slišala najbrže niti besede. Miže je zvilala vrat, nekako čudno hropela in od napa sta se ji na licih pojavili dve rdeči pegi. Krčevito, z neprimerno silo se nama je trgala iz rok, dokler ni spozlela, planila k vratom, divje zakričala in zamolklo udarila z glavo ob podboj, ko se je zgrudila v nezvest.

Trupel prej nisem zagrnil.

S pomočjo sanitetcev sva jo spravila deloma k zavesti in jo z izvoščkom odpravila domov. Strmela je brezčut-

no, brezizrazno s strašnimi, velikimi očmi v daljavo. Mimoidoče občinstvo je radovedno gledalo na nas in našemu kirgizu sva obljubila vse, če ne pošte- di s konjem in nas hitro pripelje na Omsko ulico. Slaba kareta je plesala po peščenih tleh in nas ometala s prahom. Opetokajočo se Vjero Aleksijejvno sva izročila materi, ki jo je sprejela s tihim plačem, pripustila sva družino njeni usodi in šla, da oskrbiva pogreb. Šlo je za kolikor mogoče mlo, vsakdanjo, tradicionalno formo pogreba, ki naj bi pozneje vsaj nekoliko ublažila črne spomine vsajetih oseb. Pravza prav je pa za vse že poskrbela oblast in na najžalostnejšem mestu že itak zakotnega in zapravljenega pokopališča je bil grob že zamazan. Preskrbela sva samo bolj lično krsto, skromno cvetje in popa, ki k sreči ni odrekel.

Domov greda sem stopil v mraku k Vjeri Aleksijejvi. Že v veži me je pretreslo krčevito lhtenje onemoglega joka in ko sem vstopil, sem zagledal Vjero Aleksijejvno, ki se je z izjokanimi stoki blazno metala po postelji. — Zmečkana blazina je bila mokra od solz. Starka je stala pred ikono, kjer je gorela nočna luč, in se je vroče križala in klanjala. Po suhih brazdah so tekle redke, debele solze, ustnice so molile. Dete je spalo. Zaripala, neobrisana ličeca so pričala o prestanem dnevu.

Vjera Aleksijejna me je zagledala in skočila k meni. Prijela me je za roke in hotela nekaj povedati, pa ni mogla spraviti iz grla besede. Iz ust se ji je trgal smrtno-utrujen šepet, ki mi je

Uvedba stalne vojske na Bolgarskem.

Glasom mirovne pogodbe Bolgarska ni smela vzdrževati posebne vojske. Za javni red naj bi skrbeli samo dobrovoljci in tudi število teh dobrovoljcev je bilo zelo omejeno. Veliki notranji neredi, ki so se dogodili v poslednjem času na Bolgarskem, pa so nudili ministrskemu predsedniku Stambolijskemu priložnost, da je opozoril veleposlaniško konferenco na opasnost notranjega položaja na Bolgarskem in zaprosil za dovoljenje, da Bolgarska zopet uvede stalno vojsko. Ta spretna intervencija Stambolijskega je dosegla popoln uspeh in veleposlaniška konferenca je bolgarski prošnji ugodila. Vest o uvedbi stalne vojske je naravno izzvala v Sofiji veselo iznenadenje. Bolgari se nadejajo, da bo sedanja omejitev števila redne vojske pozneje odstranjena ali pa znatno ublažena. Bolgarija bo namreč smela vzdrževati samo 3000 mož redne vojske, kar pomeni kaj skromno vojaško silo. Toda, ako dodamo k tej številki bolgarske prostovoljne formacije in pa oborožene zemljoradniške (seljaške) trume, najdemo, da Bolgarska ni brez vsake vojaške odporne sile. Prištevamo še znani vojaški elan in bojno požitvalnost bolgarskega patrijota, pa lahko ocenimo današnjo dejansko moč Bolgarije.

Gospodarstvo.

NAŠ GOSPODARSKI POLOŽAJ.

Dinar je pričel po kratkem dvigu zopet padati in z njim še preveč dosledno tudi rasti cena.

Optimisti se sicer nadejajo, da to ne bo trajalo dolgo. Zanašajo se na splošno težnjo Evrope h konsolidiranju. Vse one sile, ki so pet let samo uničevale, se sedaj trudijo, da to popravijo, da čim več ustvarijo. Te nadeje so docela upravičene. Evropa — in tudi mi — se bo konsolidirala, gospodarstva posameznih držav bodo prišla v ravnotežje in na ta način bomo polagoma zopet priplaval v normalne razmere.

Toda — do tega je še daleč. Sedaj, ob priliki izmenjave vlade, čujemo vsak dan — nove grehe finančne politike bivšega finančnega ministra. In kar nič ni gotovega — to trdimo že danes — da bomo čuli enake ali pa še hujske očitke, kadar bo šla k zasluženemu počitku sedanja radikalna vlada.

Dosedaj so vodili našo finančno politiko partizanski ministri. Jasno je, da se tak minister nikdar ne zavzame za stvarna vprašanja svojega resorja, kakor bi bilo treba. On vodi politiko grupe, ki ga je spravila na ministrski stolček, ne ozira se na to, ali je ta politika v korist celokupnosti ali ne. Naj partizani temu še tako ugovarjajo — dovolj žalostne izkušnje so nas poučile, da je to bridka resnica. Sicer pa jo bomo na lastni koži občutili vsaj še do konca marca prihodnjega leta...

Vendar upamo kljub vsemu temu na izboljšanje naših gospodarskih razmer. Ne pričakujemo sicer tega od sedanja vlade, pač pa smo prepričani, da bo dosegla konsolidacijo našega gospodarstva vlada, ki jo bo izvolil ves narod na podlagi bratskega sporazuma. Obljube sedanja vlade se bodo pa v realnosti ravnotako razblinile v prazen nič, kakor se je to zgodilo za časa Kumanudijevega ministrovanja in Plavšičevega popravljanja dinarja.

Sele kadar dobimo vlado, ki bo res zastopala koristi celega naroda in ne

Leontij.

Osveta.

(Dalje.)

Ko blisk me je nekega jutra zadela vest, da je bil Schulmeister skupaj s komisarjem Medvedjevim ponoči ustreljen. Takrat sem sicer vedel, da res niso »tisti časi« in sem že pričakoval podoban izid, vendar nisem premišljeval o tem, kako bo to vest sprejela Vjera Aleksijejna. Takoj sem se napotil k njej in spotoma srečal doktorja, ki je imel isti namen. On mi je povedal podrobnosti. Eskorta iz odbornega bataljona je ponoči odpeljala oba komisarja iz ječe na zasiljanje. Ko so se vračali, sta bila oba na ulici, na vogalu Aleksandrovskega parka ob 12. uri ponoči ustreljena, ker sta poskušala bežati. Schulmeister je baže grozovito razmesarjen.

Praksa časa mi je pojasnila vse, kar se je zgodilo. Nočno zasliševanje je bilo v navadi in formula »poskus bega« se je pri takih zasliševanjih rabila namesto protokolov in smrtnih obsodbe. Eksekucijo po tej formuli je vršil odborni bataljon, navadno dekoriran, sestavljen iz cvetja okopov svetovne vojne, ki je široko cvetelo v atmosferi krvavih hlapov.

Na stanovanju Vjere Aleksijejve sva dobila samo njeno mater s plakačnim detetom v naročju. Dve globoki gubi na licih sta bili premočeni, oči so bile mrtve.

»Kje je Vjera Aleksijejna?«

»V štabu, batjuški, v štabu. Že celo jutro. Da bi vsaj prišla, da nasiti otro-

ka. Moža il tako in tako ne ožive več. Spustila sva se s hitrimi koraki v štab in našla Vjero Aleksijejvno v predsobi, slonečo pri oknu. Nepozabljiv mi je njen popolno siv obraz, suhe, polublazne oči in drhteče blede ustnice. Ko naju je zagledala, je brez pozdrava zahtela:

»Veleli so mi, naj čakam. Posredujta! Vidva poznata te podleže, vama bodo ustregli. Iz mene se norčujejo. Jaz ga moram videti, moram... prej se ne umaknem. Vsaj to pravico imam, da ga vidim mrtvega. Oni so svoje opravili, vsaj za zdaj naj mi ga pustijo. Ubili so mi ga zahrbtno, podlo, na ulici. Posredujta... hitro... prosita, pregovorita. Vidva jih poznata. Hitro... hitro.«

Prijela me je za rame in potresla v poluporočju, polugrožnji in me obrnila k durim k dežurnemu oficirju. Slučajno nama je bil ta res znan. Vprašala sva, kaj je z njenim dovoljenjem. Dečko je vzel stvar za resno in čez pol ure smo odšli vsi trile v bolnico, kjer sta ležala ubita. Vjera Aleksijejna je pred nama kar tekla, tako, da sva jo le s hitrimi koraki mogla dohajati. Z doktorjem nisva pričakovala nič prijetelega in z očmi sva se sporazumela, da morava delovati skupno in da vsi najlni koraki zavisijo od nadaljnjih odločitev na naši poti v bolnišnico mrtvašnico. V bolnici smo pokazali dovoljenje, da smemo pogledati ubite in jaz sem pohitel naprej, doktor je zadrževal njo. Ko sem vstopil, sem videl, da jo morava na vsak način odpraviti od tod, ne da bi jo pustila zraven. Na mizi sta ležali dve trupli, pokriti z vrečami, iz-

pod katerih se je cedila kri, ki je ležala v strjenih mlakazah po celi mizi, napojila vreče in v strjenih kapljah visela od roba, kakor stekleni okraski. Vreče sem odgnal. Schulmeister je imel obraz pokrit z lastno lobanjo, ostanki možgan so se razlezi v vencu po mizi. Trebuh je bil odprt in strašno razmesarjen in noge so bile čudno zveržene in zaobrnjene. Kolena so razbile kroglice. Drugi komisar je bil še precej dostojen z rano na prsih.

V strahu pred neizogibnim sem se vrnil pred mrtvašnico, kjer se je Vjera Aleksijejna naravnost trgala iz rok prijatelja. Objel sem jo okrog vratu, prijel jo za roko in ji kolikor moglo mehklo prigovarjal.

»Vjera Aleksijejna! Vseeno ne boste ničesar videli, samo sebe mučite. Pojdemo domov, vas čaka dete, ki je že zdavnaj lačno. Vjera Aleksijejna, golobuška, poidimo! Dete je lačno, joka. Ubogajte. Vjera Aleksijejna, miločka...«

Nagovarjal sem jo, ko otroka, ko svoje dekle in strašno mi je bilo žal. Od vsega pa ona ni slišala najbrže niti besede. Miže je zvilala vrat, nekako čudno hropela in od napa sta se ji na licih pojavili dve rdeči pegi. Krčevito, z neprimerno silo se nama je trgala iz rok, dokler ni spozlela, planila k vratom, divje zakričala in zamolklo udarila z glavo ob podboj, ko se je zgrudila v nezvest.

Trupel prej nisem zagrnil.

S pomočjo sanitetcev sva jo spravila deloma k zavesti in jo z izvoščkom odpravila domov. Strmela je brezčut-

rezal dušo in samemu trgal živce. Star- ka se sploh ni zmenila za nikogar in je avtomatično odkladala svoje poklone. Hčer sem vložil, ko dete, oblečeno na posteljo in z zadovoljstvom videl, da je popolnoma onemogla in da bo spala. Starki sem naročil nekaj malenkosti.

»Ne bom zaspala, batjuška! Bog s teboj, kaj pa misliš, kako pa naj spim. Vso noč bom molila, saj bom kmalu večno zaspala. Dal Bog, da bi kmalu. A ti pojdi spat, truden si najbrže. Vidiš, ona tudi spi, hvala Bogu...«

Tikala me je, dasi me je malo poznala. Tikala me je po pravi in običajni starega ruskega človeka in po pri- znanju, ki mi ga je s tem dajala. In res se mi je zdela, da jih vse poznam že od detinstva.

Nikakor nisem pričakoval, da se bo Vjera Aleksijejna drugi dan udeležila pogreba. Zato sem bil tem bolj iznenaden, ko sva pred pogrebom prišla z doktorjem k nji in sem videl, da naju je mirno pričakovala. Še predno smo si, ko običajno podali roke, je vprašala, če gremo. Nato je oddala otroka materi in se mirno pripravila na odhod. Porazila me je njena navidezna hladnokrvnost. Intenzivna bledica je zgubila večerajšnji pepelnati odsev in v očeh ji je odsevala obupana odločnost in samopremagovanje. Nekaj težkega je bilo za njo izdajati svoja čustva, če tudi pred svojimi najbližjimi in tujemu človeku bi se zdel hladna tudi v duši. Zadnji dnevi pa so me ravno prepričali, koliko ognja in čustva ima ta ble- suha ženska.

Stavje pruj

samo gotove partije, bomo dosegli ravnošestje v naših gospodarskih razmerah. Povišanje produkcije, ki se že sedaj močno opaža, štedenje v vseh narodnih slojih in pa preostanek letošnje žetve, ki se bo pokazal tekoma spomladi, bo samo pospešilo našo konsolidacijo. Dotlej pa imamo pričakovati v najboljšem slučaju samo stagnacijo naših gospodarskih razmer.

D. A. K.

Število avtomobilov v Nemčiji. Po štetju 1. julija 1922 se je nahajalo na ozemlju nemške republike 165.315 avtomobilov (na vsaki 363 prebivalcev 1 avto, v Uniji na 10 prebivalcev 1 voz), kar pomenja proti številu v istem času lanskega leta prirastek za 39,3%. Polovica voz je tovornih, polovica osebnih. Relativno največ (glede na število prebivalstva) voz imajo mesta (Berlin, Hamburg), potem Saška in Porenje, najmanj pa Vzhodna Pruska.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški se je zmanjšal od 1. do 7. t. m. za 210,8 milijonov čsl. kron.

Pregovori glede prodaje češkega špirta v Nemčiji. Interministerijski komite za prodajo špirta v Pragi je delegiral v Berlin tri člane, da razpravljajo z nemško upravo špirtnega monopola in z nemškimi industriji špirta o vprašanju uvoza češkega špirta v Nemčijo, ker so se v Češkoslovaški nagromadile silne zaloge.

Cena dragocenih kovin. V Pragi stane kg zlata 22.000 Kč, kg platine 98.000 Kč in kg srebra 750 Kč.

Kriza češkoslovaške industrije. Škodove tovarne nameravajo od 24. do 31. t. m. popolnoma ustaviti delo, vsled česar bo ostalo brez dela 10.000 delavcev. Tekom meseca januarja nameravajo Škodove tovarne odpustiti več stotin delavcev.

»Svetla«, d. d. za žarnice in elektrotehniko v Ljubljani namerava zvišati svoj kapital na 1.000.000 dinarjev.

Plačevanje taks. Kdor mora po takšni tarifi zakona o takсах in pristojbinah (Uradni list 100-1921) letno ali polletno plačati kako takso, se opozarja, da naj za leto 1923 izpolni to obveznost najkasneje do 15. januarja 1923. Take takse so: Letna taksa po tar. post. 8 točka 2 (stalne objave in reklame 40—150 Din. — Polletna taksa po tar. post. 64 (za pravico, da se točijo pljače pod milim nebom) 250 Din. — Polletna taksa po tar. post. 65 (za pravico, da se točijo pljače v baraki) 250 Din. — Letna taksa po tar. post. 98 (za biljarde) 50 Din. — Letna taksa po tar. post. 100 1. za avtomobile 1.200 Din; 2. za fajakerske vozove a) z dvema konjema 200 Din; b) z enim konjem 100 Din. — Letna taksa po tar. post. 214 (za vsako odobritev privatnega skladišča po carinskih predpisih) 100 Din. — Proti taksnim zavezancem, ki ne bi do 15. januarja 1923 vplačali letne o. polletne takse, se bo zakonito postopalo.

Nemčija pred katastrofo. V razgovoru z dopisnikom »Sunday Times« je izjavila zelo visoka ameriška oseba, ki se trenutno nahaja v Londonu, da se položaj v Nemčiji zelo hitro slabša. Srednji stan v Nemčiji je pred polomom. Ves nemški narod izgublja polagoma svojo energijo. Nemčija kot narod je zapisana poginu, ako ne pride takoj pomoč od zunaj.

Avstrijsko posojilo. Francoska vlada je v ponedeljek predložila zbornici zakonski načrt o prevzemu jamstva za 22 % kredita v znesku 650 milijonov zlatih kron, ki naj se dovoli Avstriji.

Dnevne vesti.

Pomagajte slepcem! P. n. hotelirji, kavarnarji in gostilničarji! Kupujte plačilne bloke, ki smo jih izdali in založili, da lajšamo budo svojim sotrpom. Naročajo se v samozaložbi v pisarni Podpornega društva slepih v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12. Vsak blok ima sto listov in stane samo 50 Din. Ti bloki naj bi se uvedli povsod. V zalogi jih ima tudi naš redni član vojni slepi trafikant A. Pleško, tu. Sv. Petra cesta 8.

Potnikom v Ameriko! Pokrajinska uprava nam je poslala v priobčitev: Zadnje čase se dogaja, da ameriške oblasti na Ellis Islandu ali zveza prevoznih društev (Atlantic Conference in Bruslju) vračajo izseljence iz naših krajev, ki se nameravajo naseliti v Zedinjenih državah, ker niso zadostili pogojem ameriškega zakona za priseljevanje o. n. ker nimajo t. zv. registriranih števil, brez katere nobena naših koncesioniranih prevoznih družb ne more odposlati nobenega izseljenca. Zaradi tega se priporoča vsem izseljencem, ki se hočejo naseliti v Zedinjenih državah ali v katerikoli drugi prekomorski državi, naj se ko potujejo skozi Zagreb ali pa pred odhodom javijo pri upravi Državnega prenočevališča (konacista) pri državnem kolodvoru v Zagrebu, kjer se jim bodo pregledali potni listi, ali odgovarjajo zakonom naše države in one države, v katero potuje izseljenec. Izseljeniški nadzorni organi bodo brezplačno vidirali potne liste ter pripomnili, da ni nobene zapreke proti odpotovanju dotičnega izseljenca. To se priporoča ne samo onim, ki potujejo s posredovanjem v naši državi koncesioniranih družb, temveč tudi onim, ki potujejo z listki nekoncesioniranih družb (Cosulich, Faber Line itd.), ki veljajo le do 31. decembra t. l., ker se pač pri teh potnikih največkrat dogaja, da jih ameriške oblasti zavračajo. Ta prijava se priporoča v splošnem vsem izseljencem, ki se nameravajo naseliti v prekomorskih krajih (Južna Afrika, Kanada, Južna Amerika). Potni listi, ki ne bodo vidirani z vizumom imenovanega nadzorstvenega izseljenškega organa, bodo strožje pregledani po železniških komisarijih na naši meji, ki imajo stroga navodila, koga naj vrnejo preko meje, koga pa naj vnejo v domovino.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želijo slovenski orožniki v Črni gori vsem znanom in prijateljem, posebno slovenskim orožnikom v domovini: Josip Olup, Josip Novačan, Franjo Verstovšek, Anton Cestnik, Karlo Lepelj, Vinko Lavriha, Alojz Zabkar, Albin Priin, Bogomir Vrtovec, Ivan Stare, Karlo Smisl. — Enake pozdrave vsem čitateljem »Jugoslavije« pošilja iz Črne gore tudi slovenski orožniki Stefan Jeršin in Alojz Kek, Ljubljana, Dominik Obersnel, Sežana, Ivan Pekar, Maribor, Karlo Korošec, St. Jurij ob Ščavnici, Franc Ostanek, Rakek, Andrej Curk, Postojna.

Najlepše božično darilo. Narodna Galerija v Ljubljani je izdala za Božič mapo »Slovenska moderna umetnost« s 27 reprodukcijami, umetniško izvršeni v svetlotisku po slikah naših slikarjev moderne dobe. Mapi je napisal uvod vseučiliški profesor dr. Izidor Cankar. Izdaja je naravnost luksuriозна in se dobiva ali v obliki lične knjige ali pa v

obliki posamez. listov v mapi, ki se da jo v primernem okviru obesiti na steno v kakršnikoli obliki tvorijo eleganten okrasek sobe. V nobeni slovenski hiši ne sme manjkati ta izdaja, ki nam kaže našo moderno v celotni podobi in je obenem prva izdaja te vrste med Slovenci. Za Božič se bo prodajala v vseh ljubljanskih knjigarnah po znižani ceni 30 oziroma 36 Din, člani Narodne Galerije jo dobe neposredno na zahtevo od društva po znižani ceni 20, oziroma 26 Din. Cene so torej za to razkošno izdajo gotovo presenetljivo nizke in veljajo samo do Novega leta in za določeno število map, odtlej pa se znatno zvišajo. Mapo naj si za Božič kupi vsaka hiša in vsako društvo. Prav primerna je tudi za darila.

Draginja je premagana za vsako gospodinjico, ki se ravna po navodilih »Gospodinjinskega koledarja Jugoslovanske Matice« za leto 1923, ki je pravkar izšel pod spretnim uredništvom pisateljice Utve. Ker velja koledar vrhu tega samo 10 dinarjev, smo prepričani, da ne bo gospodinjice, ki bi ga ne bi omislila.

Likvidacija bivšega a. o. centr. gospod. sklada. Vojaška intendenca za Slovenijo nas naproša za sledečo objavo: V smislu dopisa našega poslanstva na Dunaju naj vpošljejo vsi bivši a. o. oficirji, ki so bili člani bivšega a. o. centralnega gospodarskega sklada (Zentralwirtschaftsfond) svoje sedanje naslove navedenemu skladu, ki se nahaja Wien I, Selterstraße 24. Sklad hoče zaključiti svoje poslovanje in bo vposlal vsem članom njihove deleže. Dotičniki, ki imajo kak dolg, se naprošajo, da vpošljejo odpadle zneske potem kake banke, ker drugače sklada ni mogoče likvidirati, o. n. upnikom njih deleže vrniti. Z ozirom na današnje razmerje vrednosti avstrijske krone je vsakomur mogoče svoj dolg poravnati.

Najden mrtvec. V nekem jarku blizu Radeč so našli posestnika Korbarja mrtvega. Na glavi mu je zevala globoka rana. Se li gre tu za nesrečo ali zločin, še ni dognano.

Kroglo v glavo si je pognal zidar delavec France Vovk v Trbovljah. Umrl je še isti dan.

Nesreča. V Dobriču je neka kobila, last posestnika Franceta Valjav iz Leš, padla v neko brezno in se pobila do smrti.

Nesreče in nezgode. Desno roko si je zlomil posestnik Ivan Jenko iz Topol pri Mengšu ko je padel na nekem klancu z voza. — V Češnjicah pri Kranju je hlapec Franc Pogačnik sekal božično drevesce. Pri tem se je po nesreči sunil z vejo v desno oko in je precej poškodoval. — V Grabečah je delavec ženi Marjeti Srna pri sekanju drv odletela trska v oko in ji ga znatno poškodovala. — V Zabretovi tovarni v Britofu pri Kranju si je tovarniški delavec Alojzij Snehid zlomil levo roko. — Desno roko si je zlomil ključavničarski vajenec Franc Kobal na Vrhniki. — Z brzojavnega drogla je padel delavec Franc Kokali, zaposlen pri brzojavnem oddelku poštnega ravnateljstva. Pri padcu si je zlomil desno roko.

Iz policijskih krogov. G. Avgust Del Linz, višji policijski komisar pri policijski direkciji v Ljubljani je imenovan za policijskega svetnika na sedanjem službenem mestu.

Ljubljana.

Svetosavska proslava. »Bratstvo« priredi dne 27. januarja 1923 v proslavo praznika narodnega posvetitelja sv. Sava svečano slavnostno akademijo z zelo pestrim in izbranim sporedom. Ker bo ta prireditev prava narodna svečanost, prosimo narodna društva v Ljubljani, naj se na to ozirajo, ko bodo dočevala čas za svoje prireditve.

Tat konjskih odelj. Policija je posadila na varno Josipa Jagra, ker je ukradel dve konjski odelji.

Sraka. Strojevodji Josipu Slanovcu je izginil suknjič. Policija je ugotovila, da je tatvino izvršila neka Morija Drobnik, ki se greje v zaporu.

Ukradena ura. Dne 20. t. m. zvečer je bila kurjaču Antonu Proseni ukradena v plinarni velika železničarska nikelnasta žepna ura, vredna 800 kron.

Na oni svet je hotel neki delavec, zaposlen pri inž. M. Kasalu. V sredo zvečer je sedel v gostilni »Pri Kramarju« in si naenkrat vzdel precejšnjo množino morija. Prepeljan je v bolnico. Nahaja se v nevarnem stanju.

Interpelacija, ki jo je prejela uprava kina Tivoli, kak mora biti konec »Indijskega grobnega spomenika«, je povzročila tam nemal dirindaj. Po dolgem posvetovanju so svetniki odposlali Jobija, ki se je ves prerival po ljubljanskem blatu ter iskal interpelante. Njegovim indijskim in nadzemskim sposobnostim se je končno posrečilo, da je zasledil v kavarni Zalaznik — kamor je stopil ves premočen na časo čaja — družbo, ki je bila vsa edina glede zahtev, ki naj se stavijo na upravo kina, glede konca drame, le neka dama, — doma iz toplih južnih krajev, je glasovala energično kontra. Jobi je v sporazumu z upravo ugodil večini, le glede »prekrasne« knežine se strinja z dotično damo. Konec tega nadvse napetega filma se predvaja še do 23. decembra. V nedeljo ni predstav.

Maribor.

Zborovanje državne borze dela. V ponedeljek se je vršilo zborovanje državne borze dela v Mariboru. Ravnatelj borze g. Štebej je referiral o organizaciji, namenu, delovanju itd. te borze. V vprašanju nameščenja inozemcev v naših obratih je prevladovalo mnenje, da naj se obdrži samo take inozemce, ki so neobhodno potrebni, druge pa naj se nadomestijo z domačini. Govorilo se je tudi o potrebi, da se pošlje naše delavstvo v inozemstvo, kjer bi se izučilo in potem učili v domovini naše ljudi, kar bi mnogo pomoglo, da ne bi bilo treba sprejemati tujcev v službe pri nas.

Mariborska porota. Pred tukajšnjo poroto se je zagovarjal 39 letni Peter Saharnik iz Kaplje, ki je obtožen, da je dne 8. septembra t. l. s polenom ubil svojo ženo Ivano. Saharnik je svoje dejanje vsekoli trdovratno tajil ter trdil, da so mu v hišo vdrl tatovi in mu pokradli večjo vsoto denarja ter ubili ženo. Toda okolščine so le preveč jasno dokazovale, da je zločin izvršil Saharnik sam, kar je potrdila tudi pretežna večina porotnikov in Peter Saharnik je bil obsojen v smrt na vešalih. Njegov zagovornik je vložil ničnostno pritožbo.

Celje.

Imenovana je Marija Lipovšek za provizorno jetniško paznico pri okrožnem sodišču v Celju.

Izredna proračunska seja celjskega občinskega sveta se bo vršila dne 29. decembra.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek je oskrbela predavanje voditeljica mestne dekleške šole gospa Ivanka Zupančič. Predavala je »o mladinsko-skrbstvenih vzgoji«. Razprava se je nanašala na skrbstvo ubožne mladine in sirot v naših krajih pred, med in po vojni ter primerjala naše delo z onim, v nekaterih sosednjih državah, zlasti v Avstriji, Nemčiji in Norveški. Zanimivi so bili tudi podatki o telesno- in umobolni mladini ter veliki potrebi varstva že itak zanemarjene mladine. Posebno za današnje čase zelo aktualna snov je bila zaključena s točnimi statističnimi podatki mladinsko-skrbstvenih naprav v Sloveniji in Jugoslaviji sploh.

V mestnem gledališču se je v torek zvečer vpriporila mladinska igra »Krajaček-junaček«, ki je zopet napolnila gledališče. V sredo zvečer je napovedana ponovitev igre odpadla.

Božična revne dece se bo vršila danes v petek 22. t. m. ob 4. uri popoldne v telovadnici osnovne šole. Na sporedu je petje božičnih pesmi in deklamacije. Vstop prost.

Silvestrov večer priredi tudi letos celjski Sokol v veliki dvorani Narodnega doma.

Tekstilno tvornico namerava na Sp. Lanovžu postaviti trgovec Luka Putan. **Celjske brivnice** bodo v nedeljo 24. t. m. odprte do 6. ure zvečer, dne 25. t. m. cel dan zaprte, 26. pa bodo odprte do 11. ure popoldne.

Cene raznim življskim potrebščinam v Celju. Govedina 36—52 K kg; teletina 56—60 K; svinjina 80—84 K; slanina 110—120 K; maslo 132 K. Mleko liter 12 K, surovo maslo 160 K, eno jaj-

ce 8 K. Kruh bel 28, črn 26 K kg. Sadja je na trgu vedno manj; jabolk stane 1 kg 10—16 K. Kristalni sladkor 74 K, v kockah 82 K kg. Namizno olje 88 do 100 K, bučno olje 120 K kg. Moka št. 00 26,40 K, št. 0 25,80 K, št. 2 24,80 K št. 4 23,80 K, koruzna moka 16,60 K, zdrob 20 K, ajdova moka 30 K. Krompir kg 6 do 7 K. Druge zelenjave je na trgu malo. Cene zelenjavi kljub zimskemu času niso primerne.

Pokrajina.

Kočevje. V ponedeljek 25. t. m. bo de pravoslavna sv. maša v prostorih g. Hauffa. Sv. mašo bo bral gospod Prota Dimitrij Jankovič, iz Ljubljane. Zanimivo bo to opravilo, katero si želijo pravoslavni delavci tukajšnjega rudnika, ki jih je okrog 150, kajti prvič bo javnost imela priliko na tem nemškem otoku, slišati sv. mašo v slovenskem jeziku. G. protu Dimitrij Jankoviču kakor tudi njegovemu sopotniku pevcu želimo na veselo svidenje!

Gledališče in glasba.

OPERA.

December 22. petek: Madame Butterfly. Gostovanje gospe Ade Poljakove. Začetek ob pol 8. uri. Red C.
December 23. sobota: Sevilski brivec. Začetek ob pol 8. uri. Red D.
December 24. nedelja: Zaprto.
December 25. ponedeljek: Carmen. Začetek ob pol 8. uri. Izven.
December 26. torek: Gorenjski slavček. Začetek ob pol 8. uri. Izven.
December 27. sredo: Zaprto.
December 28. četrtek: Madame Butterfly. Gostovanje gospe Ade Poljakove. Začetek ob pol 8. uri. Red B.
December 29. petek: Gorenjski slavček. Začetek ob pol 8. uri. Red E.
December 30. sobota: Carmen. Začetek ob pol 8. uri. Red D.
December 31. nedelja: Gorenjski slavček. Začetek ob 6. uri popoldne. Izven.
Januar 1. ponedeljek: Prodana nevesta. Začetek ob pol 8. uri. Izven.

DRAMA.

December 22. petek: Svatba Krečinskega. Red E.
December 23. sobota: Idlijot. Začetek ob pol 8. uri. Red C.
December 24. nedelja: Zaprto.
December 25. ponedeljek: ob 3. uri popoldne Peterčkove poslednje sanje. Izven.
ob 8. uri zvečer: Svatba Krečinskega. Izven.
December 26. torek: ob 3. uri popoldne Peterčkove poslednje sanje. Izven.
ob 8. uri zvečer Jack Straw. Izven.
December 27. sredo: Zaprto.
December 28. četrtek: Kralj na Betajnovi. Red E.
December 29. petek: Zaprto.
December 30. sobota: Lilium. Red A.
December 31. nedelja: ob 3. uri popoldne: Peterčkove poslednje sanje. Izven.
Zvečer zaprto.
Januar 1. ponedeljek: ob 3. uri popoldne Peterčkove poslednje sanje. Izven.
ob 8. uri zvečer: Lilium. Izven.

II. sinfon. koncert muzike Dravske divizije se vrši sredi januarja meseca 1923. Za ta koncert pripravlja kapelnik dr. Čerin veliko simfonijo češkega skladatelja K. B. Jiraka. Jirak je našemu občinstvu v najboljšem spominu kot dirigent slavnege češkega mešanega zbora »Hlahola«. Kot skladatelj spada k zastopnikom najmodernejše češke smeri; e moll simfonija je izvršil l. 1916. Po obsegu in instrumentaciji je sinfonija grandiozno delo, po svoji kompozicijski tehniki in tematičnem delu se lahko vršča med najboljša umetniške tvorbe glasbenega slovstva.

»Gledališki list« izide za Božič kot dvojna številka in prinaša zanimivo veliko poročilo o proslavi 40 letnice beograjskih gled. veteranov Gavriloviča, Stanojeviča in Todoroviča. Poleg tega znano priljubljeno »Razno«, med drugim o operi »Mefistofeles« in repertoar do Novega leta. Cena dvojni številki Din 4.50.

Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Danes, v petek, dne 22. t. m. ob četrt na 7. uro se vrši važen sestanek vsega zbora in pevska vaja. Na programu je tudi neodložljiv razgovor glede koncertnega zleta v Celje. Pozivljamo, da se sestanka vsi člani in članice polnoštevilno udeležijo. Odbor.

Književnost-umetnost

»Kraljevič Marko« je naslov mladinski knjižice, ki jo je ravnokar izdala »Družba sv. Cirila in Metoda«. Uredil jo je Kompoljski. Knjižica ima bogato vsebino ter je spisana v domoljubnem smislu in vsled tega vsebuje na koncu tudi koledarček za l. 1923. Stariši odarujte svojo dečo za Božič s knjižico »Kraljevič Marko! Stane 5 Din in se naroča pri »Družbi sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani.

Društvene vesti.

Občni zbor Slovenskega Planinskega Društva se vrši v Ljubljani dne 29. decembra ob 8. uri zvečer v vrtnem salonu »pri Levu« na Gosposvetski cesti. Dnevni red: 1. Pozdrav in poročilo načelnika. 2. Poročilo tajnika. 3. Blagajniško poročilo. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Sklepanje o povišku članarine. 6. Dopolnilne volitve. 7. Samostalni predlogi. 8. Slučajnosti. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Osrednja Zveza javnih nameščencev in vpokojujencev sklicuje za petek, 29. t. m. ob 20. uri v dvorani mestnega magistrata izredni občni zbor. Dnevni red: volitev I. in II. podpredsednika, blagajniško informativno poročilo, zvišanje članarine, slučajnosti. — Pogoji za pravico glasovanja so isti kakor pri rednih občnih zbiorih. — Predsedstvo.

Osrednja zveza nameščencev in vpokojujencev ima v soboto 23. t. m. v običajnem lokalu ob 20. uri nujno sejo širšega odbora. Dnevni red: 1. Odobrenje zapisnika zadnje seje; 2. poročilo predsedstva; 3. Slučajnosti. Ker se bodo na tej seji reševala vprašanja, ki so velike važnosti za nadaljni obstoj O. Z., naj se seje vsi delegati polnoštevilno udeležijo. — Predsedstvo.

Sport in turistika.

S. K. »Slavija« Udmata, javlja svojim članom, da se vrši njega redni občni zbor dne 6. januarja ob 10. uri popoldne v gostilni Pečar za običajnim dnevnim redom. V slučaju nesklepčnosti se isti vrši pol ure kasneje, ki je sklepčen ne ozirajo se na število udeležencev. Tajnik.

O Božiču priredita T. K. Skala v Ljubljani in v Bohinju božičnico na Mirzem Studencu (Pokljuka). Prve smučarske vrste napravijo tudi izlet na Debelo Peč. Sestop vseh smučarjev čez Podjele v Bohinju. Božičnice se udeležijo vsi člani T. K. Skala (Ljubljana, Bohinj, Jesenice, Radovljica in Bled). Podrobnosti se pravočasno objavijo.

Smučarski Silvestrov večer priredi v nedeljo 31. t. m. podružnica T. K. Skala v hotelu sv. Janez ob Bohinjskem jezeru. Isti dan se vrši v slučaju ugodnih vremenskih in sneženih razmer sankaska in smučarska tekma za prvenstvo Bohinja. Sodeluje vojaška godba. Udeležencem teh prireditev se preskrbi polovična vožnja. Razpis tekem se objavi po časopisih.

Slabost? Slabo spanje? Nervoznost? Neveselje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obloge, kakor tudi kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštno 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnate ali specialnih steklenic 208 dinarjev in 5 % doplatka razpošilja lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrj št. 357, Hrvatsko.

Bonačev Beležni koledar 1923

se dobi v vseh večjih trgovinah s papirjem, ali pa direktno v tovarni

J. Bonač sin Ljubljana.

Cena 15 Din. po pošti 18 Din.

Ta koledar se priporoča občinskim in drugim uradom obrtnikom in privatnikom, ker je kras vsaki sobi ali pisarni, praktično sestavljen in tiskan na lepem papirju.

Božična darila

pri

A. ŠINKOVIC nasl. R. SOŠ

LJUBLJANA, Mestni trg št. 19.

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

Mrtvo deklico so pustili ležati, dokler ne pride šef kriminalne policije in na licu mesta ugotovi dejanski stan. Uradniki ni bilo treba dolgo čakati.

Že v pol ure se je približal voz v najhujšem diru. Izstopila sta kriminalni šef in Davis. Oba sta bila zelo blede, vendar docela mirna. Saj sta vendar storila vse, kar je bilo v njihovi moči, da se prepreči ponovitev teh dejanj, toda zastonj, morilec deklet je menjal samo svoj delokrog in umoril novo žrtev v najlepšem in najimunitnejšem delu mesta.

Zopet so odgrnili ograde in celo železni živci obeh uradnikov so se pretresli pri tem pogledu.

»Jakova žrtev, brez dvoma,« je dejal Davis. Kriminalni šef ni odgovoril, ampak se je obrnil k uradnikom, ki so stali v gosti gruči okoli trupla.

»Ali pozna kdo umorjenko?« je vprašal, kazoč na lepi, vitli obraz.

Nihče ni odgovoril. Kriminalni šef se je obrnil k Davisu in dejal:

»Deklica ni vlačuga, gospod Davis, o tem sem trdno uverjen; topot je umoril strašni morilec nedolžno žrtev.«

Davis je bil otrpel presenečenja in groze. Šef je dal nekaj povelj, nakar so stopili štirje uradniki naprej in odnesli deklet v voz, ki je takoj na to oddrhal.

Sedaj šele je zgrabila groza z vso silo prestrašene prebivalce. Prišlo je že celo tako daleč, da ni bilo nikjer več varno pred strašnim Jakom. Če je poiskal in našel svojo žrtev celo v tem najimunitnejšem delu Londona, potem je jasno, da bo postal vedno predrznejši in krvoločnejši. Slike največje prestrašenosti so se odigravale v naslednjih urah v Westendu. Nihče si ni upal zapustiti hiše in nobene služkinje ni bilo mogoče pripraviti do tega, da bi oskrbela tudi najmanjši opravke zunaj hiše.

»Jak je bil tu«, so odmevali prestrašeni klici. »Jak je v Westendu in ničesar ni več varno pred njim.«

Groza je postajala vse večja. Povsod so pripovedovali strahotne stvari, nekaj ljudi z bujno fantazijo je celo pripovedovalo, da so videli Jaka samega, kako se je plazil skozi vrtove in iskal novih žrtev.

Ves London je govoril v umoru in zopet je zavladala po vsem mestu strah in groza.

Ljubezen zmaga.

William Morris je bil zopet doma. Žalibog mu do sedaj ni bilo mogoče približati se Ellen.

Sicer je mladenič obedoval v družbi tete in sestrične, toda Ellen je bila tu vedno tiha in redkobesedna. Skrbljiva mati, kateri Ellen ni ničesar povedala o strašni noči v baronovi hiši, si nikakor ni mogla razlagati izpremembe sicer tako živahne in vesele hčerke.

Izkušena gospa je pač opazila, da je nastalo med obema zaljubljenca neko nesporazumljenje, toda gospa Morris je bila pametna in ni poizkušala igrati posredovalke. Menila je, da se bosta oba svojeglavca že sporazumela med seboj.

Zaenkrat je ostalo pri tem. Ellen se je ljubljencu izognila, kjer je le mogla, in v ponosnem srcu Williamovem je tudi nadvladala nekaka trmoglavost, tako, da sta se komaj zmenila eden za drugega, dasiravno sta se v srcu vendar strastno ljubila. Ellen je zapirala svojo grenko bol v svojih prsih, ker je bila preponosna. Williamova strastna narava pa se je nagibala h kesu in kmalu je začel iskati priliko, da se spravi z užaljenostjo. Slučaj mu je bil ugoden.

Nekega dne je opazil Viljem, da je teta zapustila hišo. Ker je vedel, da bodo različni opravki zadržali gospo vsaj nekaj ur izven doma, je odšel v sobo, s strahom in upanjem, da-li bo tam našel ljubljenco.

Ko je mladi mož mrzlično vstopil v sobo, je sedela Ellen pri oknu in je sanjavo gledala na tiho, deževno-vlačno ulico. Viljemovega prihoda ni opazila, to je Viljem takoj videl, ter je ljubeče opazoval svojo izvoljenko.

Gledal je njeno fino, tako zelo blede obličje, v njene velike in sanjave oči, iz katerih je odsevala tiha bol, in težko mu je postalo pri srcu, ko je pomislil, kako žalost je povzročil vroči ljubljenci deklici.

Ellen je dejal tiho. Ellen je planila pokonci. Goreča rdečica se je razlila po njenem obrazu. Hotela je hitro zbežati. Toda Viljem ji je zastopil izhod. (Dolge prihod.)

MALI OGLASI

PRODAJA:

HISO s hlevom in tremi tujci, vami takoj za ceno 150.000 kron. Hiša je zidana, z opeko krita, nahaja se v večji vasi, oddaljena pol ure od kolodvora. Več pri gostilničarju Jakob Povše, Stara cerkev, Kočevsko. 985

160-180 m POLJSKE ŽELEZNICE z železnimi pragi. Širokost 60 cm. Naslov v upravi lista. 982

MALO SPECERIJSKO TRGOVINO, takoj ali pozneje, 1 uro oddaljeno od Ljubljane, ob glavni cesti, blizu kolodvora. Naslov v upravi lista. 978

KUPI: **DOBRO OHRANJENO ZENSKO KOLO KUPIM.** Naslov v upravi lista. 976

SLUŽBE: **KOVAŠKI POMOČNIK** isče primerne službe. Nastop lahko takoj. Naslov v upravi lista. 986

ISCEM SLUŽBE vratarja ali hišnika, kjer bi imel dobro stanovanje. Šetudi 2

imalo plačo. Sem oženjen brez otrok. Naslov v upravi lista. 987

VODJA ŽAGE, izurjen v lesni trgovini, dober računovodja, verziran v gozdskih poslih, star 24 let, neporočen, ki se razume tudi na električne stroje, isče primerne službe. Naslov v upravi lista. 988

SPOSODNI ZASTOPNIK, in popotniki se iščejo proti visoki proviziji s fiksumom in potnimi stroški od strani najboljših vpeljanih zavarovalnih družb. Ponudbe na poštini predal št. 4. 984

TRGOVSKI POMOČNIK, z večletno prakso več v manufakturni in specerijski stroki se sprejme. Plača po dogovoru. Ponudbe na Ivan Sumer, trgovina z mešanim blagom v Sošanju. 970

MLAD TRGOVSKI SLUGA za manufakturno trgovino se išče. Ponudbe pod: »Trgovski sluga« na upravo lista. 972

RAZNO: **MAKOVO SEME** za potlice nudi po nizki ceni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 975

SODO prazno ali meblirano išče čez dan odsotna gospodinja. Ponudbe na: Cihna & Jesih, Stari trg 1. 973

Enkratna objava 1½ din.

Priporočajo se sledeče tvrdke:

Orient, d. d. Ljubljana, Sodna ul. 3, tel. 463.

VELETRGOVINA VINA
Braća Antičević, veletrgovina dalmatinskega vina, žganja in olja. Pitve — Jelse — Dalmacija. — Podružnica: Logatec — Lož, Slovenija.
Restavracija »Zlatorog«, Ljubljana, Gosposka ulica.

FOTOGRAFSKI ATELJE:
Kunc Franc, Ljubljana, Wolfova ul. 6. Prvi domači zavod za povečanje slik.

SLAŠČICARNA:
Kalaš, Ljubljana, Židovska ul.

Franc Brumat, Ljubljana, Mestni trg 25/1.

STAVBNO IN UMETNO TESARSTVO:
Jakob Pavlič, Domžale.

PARNA PEKARNA:
Jakob Kaučič, Ljubljana, Gradišče.

PAPIRNA TRGOVINA:
I. Gajšek, Ljubljana, Sv. Petra c.
Produktivna zadruga pleskarjev, sobo- in črkoslikarjev, reg. z. z o. z., Ljubljana, Gosposka ul. 4.

KNJIGARNA:
Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8.

KAVARNE:
»Central«, Ljubljana, poleg jubilejnega mosta, Stefan Mikolič.
JADRAN, Breg, vsak dan koncert.

TRGOVINA Z ZLATNINO IN SREBRNINO:
Ivan Pakiž, Ljubljana, Stari trg 20.

KAMNOLOM IN OPEKARNA:
Kleemanns ver. Fabriken, Oberthürkheim und Faurndau.

TRGOVINA BOMBAŽA: SUKANCA ITD.:
Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg 12.

PRODAJA BUKOVH DRV NA DEBELO IN DROBNO:
Dražba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

MANUFAKTURE:
Kunstek - Pleterski, trgovina z usnjem in čevlji. Velika zaloga. Vodnikov trg št. 5.

KONFEKCIJE:
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg

VLIVANJE VSAKOVRSNIH KOVIN:
Pezdirnik & Cie, Ljubljana — Zg. Sisk.

Trgovina in industrija vseh vrst medicinskih kirurških in ortopedijskih aparatov, bandaž, kakor tudi različne pasove za dame, obvezila in zdravstvene potrebščine.

Splošna oporavila, kakor brušenje, bakrenje, nikanje, struženje vseh vrst kovin in ostriin.

Besednik in drug, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5.

Za Božične praznike
priporočamo najfinišše specialitete ruma:

Cognac - Rum, Citron - Rum, Orange - Rum.

Kupujemo
rabljene prazne steklenice za konjak vsake velikosti po najvišjih cenah!

„A. L. K. O.“, veletrg. žganja družba z o. z., LJUBLJANA, Kolizej.

ZVEZNA KNJIGARNA LJUBLJANA - MARIJIN TRG 8

JOHN RUSKIN:

KRALJ ZLATE REKE ALI ČRNA BRATA
Iz angleščine prevel Ljudevit Furlani — z ilustracijami Ant. Rožalja.

Naš Rado
se je po dolgi bolezni danes ob 14. uri preselil med krilate!

Pogreb bo iz dež. bolnice v soboto ob 15. uri popoldne.

Ljubljana, dne 21. decembra 1922.

Žalujoci starši: **Jože in Albina Rainer-Bogo, bratec.**

Glasbena novost!

E. Adamič:

10 moških in mešanih zborov
na narodna besedila iz Štrekličeve zbirke.

Lahki melodiozni napevi, primerni za vsak zbor. — Naročajte jih v

„Zvezni knjigarni“, LJUBLJANA, Marijin trg št. 8.

Cena 10 Din.

Prodaja polnojarmenika,
rabljenega, a v jako dobrem stanju. — Proda se radi nabave specijelnega polnojarmenika, 700 mm z 2 blokvozovoma franko vagon

Alojz Plansteiner, Sv. Jurij ob juž. železnici.

Divjačino,

jelene, srne, zajce, jerebice, fazane, divje koze, kljunače itd. kupuje vsako množino in plača po najboljših cenah.

E. Vajda, izvoz divjačine in perutnine ČAKOVAC, MEDJIMURJE.

Brzjavlj: **VAJDA, Čakovac.**

Telefon interurban št. 59.

Slamo za krmo
v otepih in v balah na vagonu nudi

Mavro Lobl i sin, Čakovac.

Za Božič! Za Novo leto!
Najprimernejše, pa tudi najcenejše darilo je

dobra, lepa knjiga.

Zahtevajte seznam in cenik knjig založbe „Zvezna knjigarna“, Ljubljana, Marijin trg št. 8.

Dobra knjiga je najboljši prijatelj!

Velika izbira
otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev po ceni

J. Batel, Ljubljana
Stari trg 28.

Sprejemajo se v polno popravilo za emaliranje z ognjem in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji in razni stroji.

Tovarna dvokoles Ljubljana
Karlovska cesta 4 - Zvonarska ul. 1.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukič & drug
Ljubljana, Bobovičeva ul. 20.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Žepna koledarja
v dveh lično izdelanih oblikah 12x7 in 6x4 cm se dobijo po vseh knjigarnah in trgovinah s papirjem.

Koledarja sta lično vezana in tiskana na dobro limenem papirju. Naroča naj se direktno pri

„Zvezni tiskarni in knjigarni“ v Ljubljani
Wolfova ul. št. 1.

„Zločin v Orcivalu“
roman E. GABORIAU

Je izšel v knjigi. — Cena br. Din 18.—.

Zvezna knjigarna, Ljubljana
Marijin trg 8.

Najkoristnejše božično darilo je mail

Underwood in Erika
pisalni stroj

The Rex Co., Ljubljana

Telefon št. 268. Gradišče št. 10.

NAZNANILO.
Tvrdka

Peter Kozina & Co.

Tovarna čevljev - Tržič, Gorenjsko

je otvorila 20. t. m. svojo drugo lastno prodajalno čevljev na drobno (en detail) na

Aleksandrovi cesti št. 1.

Do 1. januarja se prodaja po dosedanjih cenah!